

Викладачі спецпредметів, що проводять заняття з зазначеним контингентом, виконують іншу важливу функцію: їхнє мовлення є зразком професійного спілкування науковим стилем мовлення. Для викладачів він є стилем рідної мови, тому самі користувачі переважно не замислюються про відмінності цієї підсистеми від загальнолітературної мови й професійного жаргону тощо. Не буде перебільшенням сказати, що робота в іноземній аудиторії надихає небайдужого фахівця на творчий пошук.

Усвідомлення специфіки проблеми стало причиною залучення лінгвістів до творчих колективів зі створення підручників із спецпредметів. Більше 50 років тому таку роботу розпочали викладачі Харківського гірничого інституту (зараз ХНУРЕ), але згодом ефективні напрацювання тих часів були практично втрачені. Спробою їх відродження можна вважати роботу зі створення в нашому університеті підручника з математики для іноземних студентів підготовчих факультетів (автори О. І. Удодова, В. А. Лук'янова, Ю. О. Акімова, О. А. Осмаєв, О. П. Мосьпан).

У посібнику враховано рівень і динаміку мовної підготовки студентів (лексичний запас, знання граматичних і синтаксичних структур) – і подано основні мовні моделі, що обслуговують певну тему, із завданнями на їх відпрацювання на матеріалі розв'язання математичних задач. Такий вид діяльності забезпечує засвоєння іноземними студентами частотних морфологічних форм базових математичних термінів, кількісних і порядкових числівників і т. ін. набагато раніше, ніж це передбачено програмою мовної підготовки. Реалізоване в підручнику координування програм мовної та предметної підготовки визначило відбір специфічних для наукового дискурсу синтаксичних структур.

Результати апробації першої частини дадуть змогу зробити висновки щодо коригування розробленої концепції та будуть враховані під час створення другої частини.

О. В. Теслюк

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО САМОУДОСКОНАЛЕННЯ СТУДЕНТА

Якісна освіта є запорукою майбутнього країни, важливою складовою її національної ідентичності та державного добробуту. Державна національна програма «Освіта. Україна XXI ст.» визначила стратегію розвитку освіти в Україні, пріоритетні напрями та шляхи створення системи безперервного навчання.

Реформування сучасного українського суспільства супроводжується загостренням соціальних проблем. У сучасних умовах ринку праці та особливостей працевлаштування зростають вимоги до професійної

компетентності випускників, що обумовлює якісно нові форми та методи вищої освіти, спрямовані на створення цілісної системи безперервної освіти, розширення сфери самостійної діяльності студентів, які формують навички самоорганізації та самоосвіти.

Відповідно до Положення «Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» самостійна робота студента є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Розширення функцій і зростання ролі самостійної роботи студента не тільки веде до збільшення її обсягу, а й обумовлює зміну у взаємовідносинах між викладачем і студентом як рівноправними суб'єктами навчальної діяльності, привчатимуть його самостійно вирішувати питання організації, планування, контролю за своєю навчальною діяльністю, виховуючи самостійність як особисту рису характеру.

Цілеспрямована сукупність дій студента під керівництвом викладача на основі використання засобів супроводу навчального процесу передбачає самостійність – можливість здійснювати самостійну роботу на основі формування якостей рефлексивного управління.

Самостійна робота є одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, позааудиторних занять, без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом. У контексті сучасної системи навчання самостійна робота домінує серед інших видів навчальної діяльності студентів після практичної підготовки (може становити від 15 до 55 % навчального програмного матеріалу) і дозволяє розглядати накопичувані знання як об'єкт власної діяльності студента.

Пізнавальна діяльність студентів у процесі виконання самостійної роботи характеризується високим рівнем самостійності та сприяє залученню студентів до творчої активності.

Самостійна робота в університеті передбачає поетапне засвоєння нового матеріалу, повторення та закріплення, його застосування на практиці. Ефективність самостійної роботи залежить від її організації, змісту, взаємозв'язку та характеру завдань.

З одного боку, самостійна робота розглядається як педагогічний засіб організації та управління самостійною діяльністю студента в навчальному процесі, з іншого боку, це особлива форма навчально-наукової діяльності.

У сучасних умовах інформатизації суспільства та оновлюваної педагогічної системи проблема самостійності виходить на якісно новий рівень. Аналіз досліджень з проблеми використання інформаційних технологій у навчанні студентів дозволяє визначити основні напрями активного застосування інформаційних технологій у навчальному середовищі: розширення можливостей підвищення якості освіти, відкриття

нових можливостей розвитку мислення студентів, підбір індивідуальних способів отримання знань шляхом самостійної роботи за допомогою інформаційно-комп'ютерних технологій як фактора зближення сфери освіти з реальним світом, поєднуючи традиційні та сучасні методи навчання, що сприяє створенню єдиного освітнього інформаційного середовища.

К. В. Зроднікова

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У реаліях сучасного світу пріоритетну роль у навчанні відіграє впровадження інформаційно-комунікаційних технологій та інноваційних методів. Для конкурентоспроможності на сучасному світовому ринку потрібно не тільки знати іноземні мови, а й вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності. Для сьогоденного студента ці технології повинні стати невід'ємною частиною в процесі навчання, тому їх використання в навчальному процесі є актуальним завданням сучасної освіти.

Інформаційна технологія - сукупність методів і технічних засобів збору, організації, зберігання, обробки, передачі та подання інформації. Саме комп'ютеризація та застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій вдосконалюють систему освіти. Все це дозволяє надавати інформації таку форму, завдяки якій вона швидше і краще сприймається або робиться більш придатною для використання в тих чи інших конкретних освітніх цілях. Практика доводить, що використання сучасних технологій (мультимедійних програм, мережі Інтернет) у навчанні іноземній мові значно впливає на підвищення інтересу, мотивації і засвоєння нового навчального матеріалу студентами не тільки на заняттях, але і в самостійній роботі, розвиток самостійності і творчих здібностей студентів.

Можливість роботи в комп'ютерних мережах відкриває перед викладачами іноземних мов і студентами нові перспективи для творчого розвитку особистості, накопичення досвіду, самостійного отримання знань. Крім того, різноманітність навчальної інформації та форм її подання дає викладачеві можливість пошуку найбільш дієвих шляхів її використання в процесі навчання, також створює сприятливі умови для вивчення, тренування і вдосконалення мовленнєвих умінь і навичок володіння іноземною мовою. Електронні конференції дозволяють проводити їх у будь-який час і в будь-якому місці. Мережа Інтернет створює унікальну можливість для студентів користуватися автентичними текстами, слухати і